

ÇİZGİLİ PAMUK YAPRAK KURDU (*SPODOPTERA* SPP)*

Kış koşulları zararlı böceklerin kışlayan popülasyonunu ve buna bağlı olarak üretim sezonunda yoğunluğunu etkileyen önemli faktörlerden biridir.

Çok sayıda konukçusu bulunan ve Karadrina olarak da isimlendirilen Çizgili pamuk yaprak kurdu da ılık geçen kış koşulları ve diğer faktörlerin etkisiyle 2014 ekim sezonunda mısır ve pamuk fidelerinde yoğun olarak karşımıza çıktı. Ülkemizde pamuk ve mısır alanlarında *Spodoptera exiqua*'nın varlığı bilinmektedir. *Spodoptera* cinsine bağlı başka türlerin de (*S.frugiperda*, *S.ornithogalli*) olduğunu belirtmekte yarar var. 2014 yılı

ekim sezonunda pamuk ve mısır ekim alanlarında yoğun olarak görülen bu zararlıyı kısaca tanıtmak istiyoruz.

Çizgili pamuk yaprak kurdu (*S.exiqua*) kelekleri yumurtalarını paket halinde bitkilerin yapraklarının üst yüzeyine bırakır. Yumurtalarının üstü beyaz pullarla kaplıdır. Yumurtadan çıkan larvalar önce toplu halde yaprakların epidermisi ile beslenir, zar haline getirir, daha sonra yapraklarda düzgün kenarlı delikler oluşturur. Pamuk bitkisinin temel gelişme döneminde, daha çok yabancı otların yok edildiği birinci çapadan sonra pamuk fidelerine geçerler. Bu dönemde pamuk fidelerinin yapraklarında ve büyüme noktalarında beslenirler. **Büyüme noktasında beslenmesi sonucu bitkilerde çatallanma görülür ve böyle bitkiler normal bitkilere oranla daha geç koza oluşturur.** Pamuğun taraklanma döneminde yoğunluk oluşturduğunda, yaprak, tarak, çiçek ve kozalarda zararlı olmaktadır. Gri yeşil renkli larvaların olgunlaştığında boyu 2 - 2.5 cm kadar olup, sırt kısmında baştan sona doğru giden bir çizgi ve yan taraflarında baştan sona kadar uzanan açık renkte bir şerit bulunur.

Çizgili pamuk yaprak kurdu, pamuk alanlarında erken dönemde görülen ancak çoğu zaman mücadeleyi gerektirmeyen bir zararlıdır. **Ancak bazı yıllar epidemi yapabilmekte ve önemli zararlara neden olabilmektedir.** Yumurta parazitoitlerinin yanı sıra *Chrysoperla carnea*, *Orius* spp., *Nabis* spp., *Geocoris* spp. gibi önemli doğal düşmanları bulunmaktadır.

Pamuk alanlarında yapılacak kontrollerde, tarlanın değişik yerlerinden 100 bitki incelenmeli, 100 bitkide yeni açılmış iki yumurta paketi veya 100 bitkide 10 larva saptandığında ilaçlı mücadele uygulanmalıdır. İlaçlı mücadelesinde, teknik talimatlarda deltamethrin, spinosad etkili maddeli ilaçlar önerilmektedir.

S.exiqua yumurta paketi

S.exiqua'nın yumurtadan yeni çıkmış larvaları

Pamuk fidesinde *S.exiqua* larvası

Hazırlayan: Prof. Dr. Cafer MART

*Bu metinde yer alan bilgiler üreticilerin bilgi ve tecrübesini arttırmak amacıyla verilmiştir. ProGen A.Ş. ve Özbuğday A.Ş. bu bilgilerden kaynaklanan herhangi bir sorumluluğu kabul etmez.